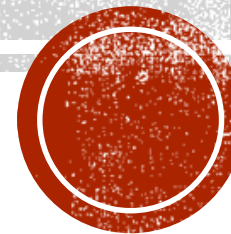

INDUSTRIELLA REVOLUTIONEN

Ht. 2014

Var?

Storbritannien

När?

I slutet av 1700-talet

Förändring?

Förbättrat jordbruk → Befolkningsökning

Nya uppfinningar

Fackföreningar bildas

JORDBRUKET FÖRÄNDRAS

- **Skiftesreformen** – små bitar av **tegar** (åkerjord) slogs samman → effektivare jordbruk
- **Nya maskiner** – t.ex. plog och såmaskin → effektivare jordbruk
- **Nya växtslag och djurraser** – t.ex. potatis och nya raser av kor → mer mat
- **Gödning och växelbruk** → bättre skördar → mer mat

VILKA KONSEKVENSER FICK DET FÖRBÄTTRADE JORDBRUKET?

- Skördarna ökade vilket gjorde att fler människor kunde äta sig mätta, men → ett effektivare jordbruk gjorde att många människor blev arbetslösa då det inte krävdes lika många för att odla, föda upp djur etc.
- Många arbetslösa människor flyttade då in till städerna → flytt från landsbygd till stad = **urbanisering**

NYA UPPFINNINGAR

- **Den flygande skytteln** - uppfanns av John Kay år 1733
 - En enda man kunde väva lika mycket som 2-4 män gjort tidigare
 - Man kunde väva bredare tyger
 - Ju fler vävstolar desto fler arbetare behövdes → fabriker byggdes

- **Spinning Jenny** – uppfanns av James Hargreaves år 1764
 - Jenny var en maskin som till sist kunde spinna 100 trådar samtidigt – lika många som 100 personer gjort med sina spinnrockar tidigare.
 - Jenny gjorde att många människor blev arbetslösa, uppfinnarens hus stormades och Jenny förstördes.
 - Men – handspinnare behövdes fortfarande då maskinen inte spann tillräckligt fina trådar.

- **Ångmaskinen** – förbättrades av James Watt år 1765
 - Ångmaskinen kunde användas i gruvor och järnbruk, i fabriker där spinnmaskiner och vävstolar fanns.
 - Ångmaskinen drev också ångbåtar och lokomotiven på järnvägarna – tidigare hade järnvägsvagnarna dragits av hästar

 - *Varför* var ångmaskinen en revolution?
- * Den var inte beroende av muskelkraft, vattenkraft eller vindkraft → fabriker kunde byggas överallt!

ATT BYGGA FABRIKER KOSTADE PENGAR – HUR HADE STORBRIANNIEN RÅD MED DETTA?

- Källa: [http://www.ne.se/uppslagsverk/bild/teckning/triangelhandeln-\(2\)](http://www.ne.se/uppslagsverk/bild/teckning/triangelhandeln-(2))

VAD BEHÖVDES FÖR ATT BYGGA JÄRNVÄGAR OCH MASKINER?

■ Svar: Järn

- För att producera järn använde engelsmännen träkol – men Storbritannien hade brist på trä. Vad göra...?
- Man lärde sig att producera järn med hjälp av stenkol som det fanns gott om runt om i Storbritannien.
- Större produktion av järn → billigare pris

HUR VAR LIVET I STADEN?

- Städerna växte snabbt då jordbruket inte krävde lika mycket arbete längre
- Områdena där arbetarna bodde blev som slumområden
- Livet som arbetare i fabriken var hårt – usla arbetsförhållanden → långa skift, dålig lön, farligt arbete
- Fackföreningar var länge olagliga – klagade man var man opatriotisk!
- Efter år 1840 blev fackföreningarna lagliga – de rika insåg att om arbetarna fick det lite bättre spenderade de mer pengar på varor som producerades. Dessutom minskades risken för strejker och uppror.

ORSAKERNA TILL DEN INDUSTRIELLA REVOLUTIONEN – VARFÖR JUST I STORBRIANNIEN?

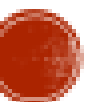
Förändringar inom jordbruket →
fler fabriksarbetare

Viktiga råvaror –
stenkol och järn

Triangelhandeln → rika människor
var villiga att satsa på industrin

Uppfinningar → massproduktion
av varor

Goda hamnar och transportleder -
innan järnvägen byggdes

KONSEKVENSER AV DEN INDUSTRIELLA REVOLUTIONEN

Positiva

- nya uppfinningar
- effektivare jordbruk
- fackföreningar

Negativa

- dåliga arbetsförhållanden
- barnarbete
- miljöförstöring

